

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή Γ' Λουκά – Κολ. 4,5-11 & 14-18 (18/10/2015)

Η εξαγορά του χρόνου

Από τον επίλογο της προς Κολοσσαείς Επιστολής προέρχεται το σημερινό Αποστολικό ανάγνωσμα, αγαπητοί μου αδελφοί. Είναι το σημείο όπου ο Παύλος επισημαίνει στους Χριστιανούς της νεόδμητης Εκκλησίας των Κολοσσών τα μυστικά για την βίωση της Χριστιανικής ζωής σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ορθή χρήση του χρόνου της ζωής μας, στην εξαγορά του χρόνου. Το γεγονός αυτό μας δίδει την αφορμή να μιλήσουμε σήμερα για την έννοια του χρόνου στην Ορθόδοξη αντίληψη και πώς μπορούμε να τον χρησιμοποιήσουμε με σωστό τρόπο, ώστε να καταστεί εργαλείο σωτηρίας.

Ο χρόνος είναι μια πραγματικότητα που χαρακτηρίζεται από την ρευστότητα. Έρχεται και παρέρχεται, κουβαλώντας τα δικά του χαρακτηριστικά και προκαλεί ανάμεικτα συναισθήματα κάθε φορά που τον αφήνουμε πίσω μας. Δεν παύει, πάντως, να κρύβει μέσα του πολλούς και ανεξάντλητους θησαυρούς, ο τρόπος της ανεύρεσης των οποίων είναι μόνο η υπομονή.

Ο χρόνος είναι ένα εργαλείο στα χέρια του ανθρώπου, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει για να οργανώσει και να τακτοποιήσει τη ζωή του, για να εργαστεί και να δημιουργήσει, για να χτίσει επάνω του όνειρα κι ελπίδες ή απλά για να ζήσει. Δεν παύει, όμως, να είναι ένα δώρο του Θεού, από την αξιοποίηση του οποίου εξαρτάται η ανάδειξη της αξίας της ζωής, η καλλιέργεια της ψυχής, η ανακάλυψη του Θεού, η δημιουργία των προϋποθέσεων για ένωση μαζί Του. Όσοι αντιλαμβάνονται το χρόνο υπ' αυτό το πρίσμα έχουν βρει το νόημα της ζωής και μπορούν ν' αξιολογούν τις προτεραιότητές της με τέτοιο τρόπο που και το πρόσωπο ως εικόνα του Θεού να καταξιώνουν και τις ανάγκες της ανθρώπινης φύσης να μην υποτιμούν και απαξιώνουν.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας διδάσκουν ότι τον χρόνο πρέπει να τον αντιλαμβάνεται κανείς πάντα σε σχέση με την αιωνιότητα, κατανοώντας σαφώς ότι σ' αυτή τη ζωή είναι μέγεθος εντελώς πεπερασμένο και περιορισμένο, με ημερομηνία λήξης, την οποία κανείς δεν ξέρει. Αντίθετα, ο χρόνος εδώ είναι ο προάγγελος της αιωνιότητας, η ευκαιρία για την απόκτηση των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη βίωση αυτής της αιωνιότητας, είναι το προστάδιο για το μεγάλο βήμα προς την υπέρβαση των δεδομένων, των συνηθισμένων, και την κατάκτηση του απολύτου στο πρόσωπο του Θεού.

Για την Εκκλησία μας, ο χρόνος είναι ο χώρος που μπορεί να βιωθεί και να πραγματωθεί το έργο της μετανοίας. Αυτή είναι και η

μεγαλύτερη προσφορά του στον άνθρωπο, η δυνατότητα που του παρέχει, ανά πάσα στιγμή, να ανασύρει από το νεκροταφείο του παρελθόντος, να ξεσηκώσει από το βάθος της μνήμης, εκείνες τις επιβαρυντικές πράξεις που τον κρατούν δέσμιο στα γήινα, ανίκανο να νιώσει την ελευθερία της αγάπης του Θεού. Για να βιωθεί, όμως, η ουσία της μετανοίας μέσα στο χρόνο πρέπει να γίνει αντιληπτό από τον άνθρωπο ότι είναι ένα εφήμερο κομμάτι αυτού του γήινου χωροχρόνου, προορισμένο για κάτι πολύ ανώτερο και διαχρονικό. *«Αυτός που νιώθει «σαν στο σπίτι του» σ' αυτόν τον κόσμο και στη ζωή του κόσμου τούτου, που έμεινε άτρωτος από τη νοσταλγία για μια άλλη πραγματικότητα, αυτός δε θα καταλάβει τί είναι μετάνοια»¹.*

Αντιθέτως, στην εποχή μας παρατηρείται η αγωνιώδης προσπάθεια του ανθρώπου να επενδύσει – με την κάθε ερμηνεία του όρου – στο χρόνο της ζωής του, σα να είναι ιδιοκτήτης του ή ο απόλυτος εξουσιαστής του. Ζει για το τώρα, δημιουργεί, κοπιάζει, προσπαθεί ν' αποκτήσει και να κατακτήσει, μη έχοντας τη διάθεση να συμβιβαστεί με το γεγονός ότι είναι *«πάροικος και παρεπίδημος»*, ένας περαστικός οδοιπόρος προορισμένος για την άλλη, την αληθινή του πατρίδα, προς την οποία, τελικά, πρέπει να επιδείξει και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και τη σημαντικότερη φροντίδα. Και δυστυχώς, σ' αυτή την παγίδα πέφτουν συχνά και συνειδητοί Χριστιανοί, άνθρωποι που βιώνουν τη ζωή του Χριστού, δυσκολεύονται, όμως, να ξεπεράσουν τα στεγανά του παρόντος χρόνου και να επενδύσουν, χωρίς φόβο, στα αγαθά της αιωνιότητας. Ο Αβάς Νισθερώ επανατοποθετεί τον Χριστιανό, τον κάθε άνθρωπο τελικά, στη σωστή διαλεκτική και βιωματική σχέση με το χρόνο, διδάσκοντας πώς μπορεί ν' αξιοποιήσει κανείς το δώρο αυτής της ζωής: *«Οφείλει ο Χριστιανός καθ' εσπέραν και πρωί λόγον ποιείσθαι εν εαυτώ και λέγειν: τί αν θέλει ο Θεός εποίησα και τί αν ού θέλει ο Θεός ουκ εποίησα; Και ούτω διανύειν αυτού την ζωήν»².*

Τελικά, η ζωή είναι τέχνη. Ο χρόνος είναι ευκαιρία να κάνει κανείς τέχνη. Αλλά το παράδοξο είναι πως άλλοι δημιουργούμε γύρω μας παράδεισο και άλλοι ανοίγουμε κόλαση. Όπως τα μάρμαρα της Πεντέλης. Οι αρχαίοι έφτιαξαν τον Παρθενώνα. Άλλοι, από τα ίδια μάρμαρα, σήμερα φτιάχνουμε νεροχύτες. Εξαρτάται από το τί οραματιζόμαστε, τελικά, για τη ζωή και πώς αξιοποιούμε το χρόνο της στην προοπτική της αιωνιότητας. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ π. Αλέξανδρος Σμέμαν, «Μεγάλη Σαρακοστή», σελ. 24

² «Ευεργετινός», τόμος Ε', 119